

Varðveitið virðingina fyri Krossmerkinum — tjóðareyðkenni føroyinga

Flaggrøðan, sum Sverre Midjord, býráðs-
formaður helt á Tvøroyri flaggagadin

Í dag standa flaggstengurnar berar á Eidsvold.

Soleiðis segði kendur norskur rithøvundur, tá hann saman við øðrum norðmonnum var noyddur at flyggja úr Norra til Onglands fyri har at verða við at berjast við ta krigsbylgju, sum fór fram um allan heimin frá 1939 til 1956.

Í dag standa flaggstengurnar berar á Eidsvold.

Hesi orð høvdu ein meira álvarsligan týðning, ein álvarsligan týðning, sum eigur at røttast, eisini her hjá okkum.

Tað, at flaggstengurnar stóðu berast var meint við, at Demokratíð var lagt í leinkjur, var niðurbart.

Valdsmaktin hevði bundið niður ell demokratisk rættindi og hevði tikið rættin frá norðmonnum og øðrum við at flagga við egna flaggi teirra.

Eisini her hjá okkum stóðu um hetta mundið flaggstengurnar berar, tí vit høvdu í veruleikanum einki flagg, einki góðkent flagg.

Fløgg vóru at siggja, tey vóru veðraflaggið og Tjaldursflaggið men tey vóru ikki góðkend av fjøldini, tá hugsi eg ikki um góðkenning, sum skuldi fáast frá myndugleikunum.

Semju um flaggið fingi vit ikki fyrrenn Jens O. Lisberg gjørdi okkara flagg, og brúkti sum grundarlag Krossmerkið.

Tað varð beinanvegin góðkent av øllum føroya fólki.

Jú Merkið í sjálvum sær boðar frá, hvat tað stendur fyri: tað stendur øllum føroyingum nær.

At krossmerkið varð kosið sum okkara er náttúrligt, tí tað er eingin tjóð, sum so náttúrliga hevur lagt álít sitt á tað, s um krossurin boðar frá.

Men tú; er nú álít í lagi, er alt sum tað skal vera, kunnu vit við góðari samvitsku siga, vit hava gjørt tað, sum kravt varð av okkum — at vit vóru til reiðar?

Eg haldi ikki. Vit hava einki at rósa okkum av, vit kunnu ikki bretta okkum á, tí vit hava lyndi at gloyma, summi við vilja, onnur av óvart, gloyma tað, sum ikki var hugna-

ligt, og krógva tað, sum kanska ikki tóktist náttúrligt.

Kunnu vit, um so er, og tað er veruliga so, kunnu vit tá gleðast um merkið, og kunnu vit tá standa við tað, sum krossmerkinum verður boðað!

Hava vit góða samvitsku — eg haldi ikki!

Tey seinastu árinu hevur S.T. — Sameindu Tjóða lýst tey ymisku árinu at vera nakað serstakt.

Árið 1981 var av S.T. lýst sum ár teirra brekaðu.

Hvat hava vit gjørt fyri tey brekaðu hetta ár, hvat gjørdi tú — hvat gjørdi eg?

Hevur tú hugsað um hetta tú og eg, sum ganga undir krossmerkinum! Er tað veruliga so, at tá tað standa avbjóðingar fyri stavn, tá tað krevst at verða til reiðar, at tá vanda tú og eg tað deyva oyra til og lata eyguni aftur!

Tá vit verða mint á árið 1981, tá hava vit lyndi til at gloyma, og so biða vit til tað aftur verður ein

Vóru tit til reiðar — eru tit til reiðar!

Latið okkum hvønn dag hava hetta í huga, latið okkum mongu hjálpa teimum fáu, hjálpa teimum uppá ein verdugan hátt við at viðurkenna, at árið 1981 ikki bara tá, men at hvør dagur í árinum verður brúktur. Latið okkum viðurkenna, at vit øll skulu vera her, og at eingin skal verða settur í bás.

Um so verður, kunna tú og eg við góðari samvitsku ganga undir og við krossmerkinum á odda.

Latið okkum mongu hjálpa teimum fáu.

Tá kunnu vit av røttum siga, at tann føroyska tjóðin í verki sannar álitið á krossin og tí, sum hendi har, og sum tann hátið, sum vit hava havt, hevur mint okkum á og sum sigur okkum frá, at hetta ber uppi, tá alt annað tykist nyttuleyst.

Teir gomlu fóru til útróðrar við bønarsangi og vendu aftur við takkarsálum.

Her í Fámien mætast bæði nýtt og gamalt. Eins og nýggj ættarlið koma og fara — verða skift út, so er eisini við teimum mongu pløggunum, ið boða frá lívi. Tó eitt valaflaggið verður ongantíð at skifta út. Tað er merkið — fyrsta føroyska flaggið, sum í dag hongur í kirkjuni í Fámien

meira stuttlig lóta við merkinum á odda.

Ár teirra brekaðu, sum skrást var 1981, er ikki bara tað árið, men hvør dagur, ár út, ár inn, ikki bara hjá teimum, sum av lagnuni eru rakt, men meira hjá tær og hjá mær.

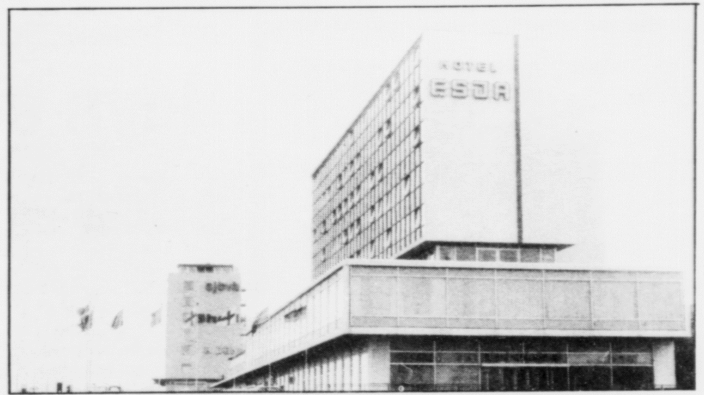
Hava tú og eg hugsa um hetta!

Hava tit skótar hugsað um, hvat búni tykkara stendur fyri.

Jú krossmerkið, eisini sum tjóðareyðkenni, ber tryggjeika í sær sjálvum.

At verja og varðveita, tað sum hevur verið grundarlag undir dagligu tilveruni hjá forfedrum okkara fram til dagin í dag, tað má vera uppgávan hjá tykkum skótar, men havi í huga orðini hjá bygdamanni okkara:

„Gott er við vinum at fylgjast á leið,

Hóast føroyska flaggið enn ikki hevur fingið viðurkenning alla staðni, so er tað ikki so sjáldsamt at siggja føroyska flaggið í fullari stong saman við altjóða fløggum, sum her í Reykjavík í samband við eina idnaðarviku, har nógvir føroyingar vitjaðu

ofta í neyðini vinirnir tróta hann ið vil framá, hann

gloymir tó ei, sjálvur sær slóðir at bróta.

Tað er einki samfelag sum so væl sum tað føroyska hevur dugað at varðveitt og flyta frá munni til munns hendingar — stórar og smáar.

Við sang og søgum og ikki at gloyma kvæðunum, sum siga frá hendinum stórum og smáum, gleðligum og sorgarfullum.

Hetta at goyma og taka framaftur fyri likasum at markera tað, sum er hent, og so seta tað upp ímóti tí, sum hendir í tí dagliga stríðnum, hetta er røtforøyskt.

Tað er nakað, sum tit ungu, tit sum nú standa búgvín at taka yvir førningin megu varðveita og

Hátt í hún

Vit kenna øll flaggsøgu okkara, vit vita, at fyrsta flagg okkara hongur í kirkjuni í heimbygd Jens O. Lisbergs, Fámjin. Upprunan til merkið gevur ti fullan rætt til tað heilur-liga stað, sum fámningar hava givið tí, ikki sum eitt symbol, men meira sum ein veruleiki.

Flagg okkara hevur sum so mong onnur fingið sín elddóp. Hetta var í stríðnum fyri at verja demokratið!

Undir veraldarbardaganum 1939 til 1945 fekk tað sína veruliga viðurkenning. Tað var undir krossmerkinum, at tann føroyski sjómaðurin sigldi vandasjógv, og tað var undir sama merki, at hann feldi seg trygga.

Føroyingar vóru við at berjast við ta krigsbylgju, sum við jarnhæli sínum traðkaði niður demokratisk rættindi, sum fekk norska rithøvundin at siga:

„Í dag standa stengurnar tómar á Eidsvold.“

Har eingin annar tordi, har vistu føroyingar, hvar teir stóðu, og tí veitir ikki bara her hjá okkum flaggið fritt, og boðar frá gleðiligum hendingum, tá í fullari stong, og í sorgarløtum á hálvri. Men tað veitir fritt og tað er tað sum hevur týðning.

Winston Churchill segði í einum av sínum eggjandi røðum: „Tann litla tjóðin í Norðuratlantshavi, Føroyar, hevur verið við at verja hornasteinin mentunnar og friðarsins.“

Tit skótar og ungfolk mugu ongantíð gloyma, at tað velst ikki um stóð og styrki, men um dirvi.

Of hetta varð gjørt undir krossmerkinum. Tit mugu ongantíð gloyma góðan føroyskan sið, at verja og vaka yvir tí, sum føroyskt er, verður hetta ikki gjørt, missa vit nakað virðismikið.

Tær tjóðir, sum ikki eiga henda eginleika, eru søguliga fátækar.

Á bylgju til bakka, frá

fjórði til fjalls við blóðsveitta vunnin

hvor biti so stokkut í Føroyum er unglingatið brátt merkt maður av sliti.

Lat ikki ta nýggju tíðina við øllum tí nýmótans bróta niður tað, sum tey, sum undan fóru, lögdu eftir seg. Lat varðarnar, sum undangongumenn og -kvinnur lagaðu, standa sum verjur um tað, sum hevur týðning fyri hetta samfelagið — samfelagið Føroyar.

Fyri teimum var merkið nakað heilagt; tað var meira enn eitt flagg, tað var savningamerkið, tað var grundarlagið undir samfelagnum.

Tey gomlu høvdu virðing fyri krossmerkinum og tí, tað boðaði — tí tað stendur fyri.

Tey drýptu høvur í virðing, tey fóru úr skónum, tí tey vildu ikki traðka á heilaga grund.

Merkið ber eisini boð um hendingar av meira verðsligum slag og tær skulu ikki undirmetast.

At Merkið og viðurkenning tess mangan hevur fingið blóðið at orna er eingin loyna.

Við norðurlandafund í Reykjavík har føroyingar á fyrsta sinni vóru umboðaðir, tó sum partur í danskari sendinevnd. Tá umboð okkara P.M. Dam sáli, sá, at merkið ikki var vundið á stong, á líka fæti við hini norðarlond, tók hann, sum tann frísinti maður hann var, orðið og segði hvat sigast skuldi, ofn for so av fundinum.

Aftaná hesa søguliga hending máttu hini norðurlond sanna, at Føroyar vóru ein náttúrligur partur av Norðurlandasamstarvinum.

Tað er P.M. Dam sála fyri at takka, at merkið síðan hevur veittrað á jøvnum fæti við onnur í Norðarlondum.

Merkið ber okkum eisini boð um hendingar á tí itróttarliga økinum, sigrar